

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie

Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

Verslag over de doorlichting van Vrije Kleuterschool - Prinsenhof te GRIMBERGEN

Hoofdstructuur basisonderwijs

Pedagogisch geheel 5603-5611

Instellingsnummer 5603

Instelling Vrije Kleuterschool - Prinsenhof

Directeur Elke VERLINDEN

Adres Prinsenstraat 17 - 1850 GRIMBERGEN

Telefoon 02-270.94.80

Fax 02-270.91.40

E-mail elke.verlinden@sg-deparel.be

Website www.vbs-prinsenhof.be

Bestuur van de instelling SB Prinsenhof-Grimbergen

Adres Prinsenstraat 17 - 1850 GRIMBERGEN

Scholengemeenschap Vrije Scholen Grimbergen

Adres Prinsenstraat 17 - 1850 GRIMBERGEN

CLB Vrij CLB Noordwest - Brabant

Adres Nieuwstraat 120 - 1730 ASSE

Dagen van het doorlichtingsbezoek 16-01-2017, 17-01-2017, 19-01-2017

Einddatum van het doorlichtingsbezoek 19-01-2017

Datum bespreking verslag met de instelling 09-03-2017

Samenstelling inspectieteam

Inspecteur-verslaggever Christelle HAELTERS

Teamleden Thierry DE VOS

INHOUDSTAFEL

INLEIDING.....	3
1 SAMENVATTING	5
2 DOORLICHTINGSFOCUS	7
2.1 Leergebieden in de doorlichtingsfocus	7
2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus	7
3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?	8
3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?	8
3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?	8
3.1.1.1 Kleuteronderwijs: Nederlands	8
3.1.1.2 Kleuteronderwijs: wiskundige initiatie	8
3.1.1.3 Kleuteronderwijs: Nederlands en wiskundige initiatie	8
3.1.2 Voldoet de school aan de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'?	12
3.1.3 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?	12
3.2 Respecteert de school de overige reglementering?	13
4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?	14
4.1 Deskundigheidsbevordering	14
4.2 Evaluatiepraktijk	15
5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL	17
6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL	20
6.1 Wat doet de school goed?	20
6.2 Wat kan de school verbeteren?	20
6.3 Wat moet de school verbeteren?	20
7 ADVIES BETREFFENDE DE ERKENNINGSVOORWAARDEN	21
8 OVERIGE REGELGEVING: REGELING VOOR VERVOLG.....	21

INLEIDING

De decretale basis van het onderzoek

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de school

1. de onderwijsreglementering respecteert,
 2. op systematische wijze haar eigen kwaliteit onderzoekt en bewaakt,
 3. haar tekorten al dan niet zelfstandig kan wegwerken
- (zie artikel 38 van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, 8 mei 2009).

Een doorlichting is dus een onderzoek van

1. de onderwijsreglementering,
2. de kwaliteitsbewaking door de school,
3. het algemeen beleid van de school.

Een onderzoek in drie fasen

Een doorlichting bestaat uit drie fasen: het vooronderzoek, het doorlichtingsbezoek en het doorlichtingsverslag.

- Tijdens het vooronderzoek bekijkt het inspectieteam de gehele school aan de hand van het CIPO-referentiekader. Het vooronderzoek wordt afgesloten met een doorlichtingsfocus: een selectie van te onderzoeken aspecten tijdens het doorlichtingsbezoek.
- Tijdens het doorlichtingsbezoek voert de onderwijsinspectie het onderzoek uit aan de hand van observaties, gesprekken en analyse van documenten.
- Het doorlichtingsverslag beschrijft het resultaat van de doorlichting, bevat een advies over de verdere erkenning en wordt gepubliceerd op www.doorlichtingsverslagen.be.

Een gedifferentieerd onderzoek

1. Omdat de onderwijsinspectie gedifferentieerd doorlicht, onderzoekt het inspectieteam in de school een selectie van de onderwijsreglementering:
 - het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen
Hiertoe selecteert de onderwijsinspectie een aantal leergebieden.
Daarbij onderzoekt de onderwijsinspectie altijd de volgende procesvariabelen uit het CIPO-referentiekader:
 - ♦ het onderwijsaanbod
 - ♦ de uitrusting
 - ♦ de evaluatiepraktijk
 - ♦ de leerbegeleiding.
 - een selectie van andere erkenningsvoorwaarden, waaronder de erkenningsvoorwaarde bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne.
 - een selectie van overige regelgeving.
2. Om de kwaliteitsbewaking door de school na te gaan, selecteert het inspectieteam een aantal procesvariabelen. Het inspectieteam gaat met de kwaliteitswijzer na of de school voor deze procesvariabelen aandacht heeft voor
 - doelgerichtheid: welke doelen stelt de school voorop?
 - ondersteuning: welke ondersteunende initiatieven neemt de school om efficiënt en doelgericht te werken?
 - doeltreffendheid: bereikt de school de doelen en gaat de school dit na?
 - ontwikkeling: heeft de school aandacht voor nieuwe ontwikkelingen?

3. Het inspectieteam onderzoekt ten slotte het algemeen beleid van de school aan de hand van vier procesvariabelen: leiderschap, visieontwikkeling, besluitvorming, kwaliteitszorg. In dit luik rapporteert het inspectieteam ook over het zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid van de school.

Het advies

De adviezen die de onderwijsinspectie uitbrengt, hebben betrekking op alle of op afzonderlijke structuuronderdelen van de school. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de school of van structuuronderdelen.
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van de school of van structuuronderdelen als de school binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies.
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de school of van structuuronderdelen op te starten.

Bij een ongunstig advies beoordeelt de onderwijsinspectie bovendien of de school de vastgestelde tekorten zelfstandig kan wegwerken.

Tot slot

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve doorlichtingsverslag informeert de directeur van de school de ouders en leerlingen over de mogelijkheid tot inzage.

Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de school het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de school of zijn gemandateerde tekent het verslag voor gezien. Het bestuur stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De school mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1 SAMENVATTING

Dit verslag rapporteert over de doorlichting van de autonome **kleuterschool 'VKS Prinsenhof'** te Grimbergen. Samen met de lagere school op dezelfde campus profileert ze zich naar de buitenwereld als basisschool 'Prinsenhof'. De directeurs van beide scholen voeren samen het beleid elk met een duidelijk afgebakend takenpakket. Een deel van de leerlingenpopulatie is twee- of anderstalig. De school kampt reeds verschillende jaren met capaciteitsproblemen. In deze school hebben de ouders reële gelegenheid om verantwoordelijkheid op te nemen in het beleid.

De basisschool Prinsenhof maakt, samen met nog drie andere scholen, deel uit van scholengemeenschap 'De Parel'.

In haar oordeel houdt de onderwijsinspectie rekening met specifieke kenmerken van de school, de omgeving, het personeel en de leerlingen.

Op basis van het vooronderzoek van 10 januari 2017 bepaalde de onderwijsinspectie de focus die ze tijdens de doorlichting onderzocht. Ze ging de inspanningen van het kleuterteam na om voor Nederlands en wiskundige initiatie de ontwikkelingsdoelen na te streven. Daarnaast peilde de onderwijsinspectie naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de evaluatiepraktijk en de deskundigheidsbevordering én naar aspecten van het algemeen beleid. Ten slotte onderzocht ze een selectie van regelgeving en de mate waarin de school aandacht heeft voor de bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne van de leeromgeving.

Het **onderzoek naar de onderwijsdoelstellingen** voor **Nederlands** en **wiskundige initiatie** wijst uit dat het team de ontwikkelingsdoelen voor beide leergebieden **in onvoldoende mate** nastreeft.

De kleuteronderwijzers gebruiken vooral het doelenboek van de onderwijskoepel om de activiteiten te verantwoorden maar hanteren dit werkinstrument niet als poort naar de achterliggende leerplandoelen. De meeste kleuteronderwijzers hebben geen klare kijk op de volledigheid en de graduele opbouw van het talige en wiskundige onderwijsaanbod. Zij gaan niet na of er op schoolniveau eventuele hiaten of overlappingen zijn van leerplandoelen, werkvormen, materialen en inhouden voor de onderzochte leergebieden. Door het gebrek aan inhoudelijke afspraken is de verticale samenhang onvoldoende verzekerd. De kleuteronderwijzers spannen zich wel in om een veilig leefklimaat te realiseren en waken over het welbevinden van de kinderen.

De mate waarin de klassen en speelleerplekken uitdagend en op taalverwerving zijn ingericht is sterk verschillend. De kansen die de kleuters krijgen om actief te experimenteren en te exploreren in een stimulerende leeromgeving zijn eveneens divers. De kleuteronderwijzers gaan klasoverschrijdend onvoldoende na welke ontwikkelingsmaterialen een bijdrage kunnen leveren om de klasinrichting en de hoeken te verrijken in functie van de taal- en denkontwikkeling.

De evaluatiepraktijk mist doelgerichtheid en volledigheid. De afstemming van de observaties op de na te streven leerdoelen ontbreekt vaak. De observatie- en evaluatiepraktijk is weinig gericht op concrete bijsturing van de individuele en de klassikale didactische aanpak.

De brede basiszorg krijgt leerkrachtafhankelijk invulling. Enkele kleuteronderwijzers slagen er door hun hoekenverrijking en stimulerende onderwijsstijl in om de brede basiszorg vorm te geven. Anderen leveren weinig doordachte inspanningen om de brede basiszorg qua taalstimulering en wiskundige initiatie te realiseren. Alle kleuteronderwijzers ervaren de ondersteuning door het zorgteam binnen de verhoogde zorg als positief.

Het schoolteam neemt heel wat initiatieven om de **deskundigheidsbevordering** vorm te geven. Toch kan de school nog groeien in het helder stellen van de doelen en de resultaten die ze wil bereiken met de professionaliseringsinitiatieven. Het vormt een uitdaging voor de school om bij vernieuwingen een concrete implementatiestrategie te hanteren en de beoogde resultaten op te volgen, te evalueren en bij te sturen. De **evaluatiepraktijk** is in mindere mate ondersteunend om de ontwikkelingsdoelen na te streven. De evaluaties gebeuren vaak intuïtief en missen gradatie om de ontwikkeling van de kleuters optimaal te volgen. Het vormt een uitdaging om de evaluatiepraktijk voldoende breed, volledig en gegradueerd uit te werken zodat deze de totale ontwikkeling van de kleuters optimaal volgt en in kaart brengt.

Een beleidsteam bestaande uit de beide directies, een beleidsondersteuner en de zorgcoördinatoren zet de lijnen van het **algemeen beleid** uit. Het beleidsteam zet in op een participatieve besluitvorming. Het schoolwerkplan bevat een waaier aan visieteksten, procedures en werkteksten. Voor de kleuterafdeling ontbreken vooral onderwijsinhoudelijke afspraken. Zo draagt het schoolwerkplan onvoldoende bij tot een gelijkgerichte en kwaliteitsvolle onderwijspraktijk. Voor het beleidsteam vormt het een uitdaging om sterker in te zetten op blijvende en gelijkgerichte effecten in de onderwijspraktijk door de prioriteiten goed af te bakenen en ze volgens een haalbare en doelgerichte strategie aan te pakken. Het schoolteam benut de beschikbare outputgegevens te weinig om de interne kwaliteitszorg aan te sturen en gerichte verbeteracties op te zetten.

Het onderzoek naar de **bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne** van de leer- en werkomgeving wijst uit dat de school systematisch tekorten opspoot en wegwerkt.

Het onderzoek naar de geselecteerde aspecten van de **overige erkenningsvoorwaarden** en **regelgeving** toont aan dat de school de onderzochte reglementering respecteert.

De onderwijsinspectie besluit de doorlichting met een **beperkt gunstig advies** voor de **erkenningsvoorwaarde 'voldoen aan de onderwijsdoelstellingen'**. Het inspectieteam vertrouwt op de inzet van alle teamleden om de vastgestelde tekorten voor de leergebieden Nederlands en wiskundige initiatie binnen de voorziene periode weg te werken.

2 DOORLICHTINGSFOCUS

Op basis van het vooronderzoek en in het kader van een gedifferentieerde doorlichting selecteerde de onderwijsinspectie onderstaande leergebieden en procesindicatoren/procesvariabelen voor verder onderzoek.

2.1 Leergebieden in de doorlichtingsfocus

Kleuteronderwijs - Leergebieden

Nederlands
wiskundige initiatie

2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus

Personeel - Professionalisering

Deskundigheidsbevordering

Onderwijs - Evaluatie

Evaluatiepraktijk

3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?

3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?

3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?

Het onderzoek naar het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen levert voor de geselecteerde leergebieden het volgende op.

3.1.1.1 Kleuteronderwijs: Nederlands

Voldoet niet

De kleuterafdeling streeft de ontwikkelingsdoelen voor het leergebied Nederlands in onvoldoende mate na. De kleuteronderwijzers creëren onvoldoende een krachtige en uitdagende talige leeromgeving vanuit een doelgericht, volledig, evenwichtig en gradueel onderwijsaanbod voor Nederlands. De evaluatiepraktijk en de brede basiszorg zijn in mindere mate ondersteunend voor het nastreven van de ontwikkelingsdoelen.

3.1.1.2 Kleuteronderwijs: wiskundige initiatie

Voldoet niet

De kleuterafdeling streeft de ontwikkelingsdoelen voor het leergebied wiskundige initiatie in onvoldoende mate na. Geïntegreerde en expliciete activiteiten, speelleerhoeken en ontwikkelingsmaterialen stimuleren onvoldoende het handelen, verwoorden en actief opbouwen van wiskundige ervaringen. De huidige werking belemmert op klas- en schoolniveau de realisatie van een doelgericht, gradueel, evenwichtig en volledig samenhangend onderwijsaanbod.

3.1.1.3 Kleuteronderwijs: Nederlands en wiskundige initiatie

Curriculum	Voor het plannen van het onderwijsaanbod hanteren de kleuteronderwijzers
Onderwijsaanbod	een doelenboek van de eigen onderwijskoepel als referentiekader. Zij zijn
<i>Referentiekader</i>	onvoldoende vertrouwd met de krachtlijnen en doelen van de leerplannen van
<i>Planning</i>	de onderzochte leergebieden.
<i>Evenwichtig en volledig</i>	De visie van deze leerplannen was tot op heden geen middel om de huidige
<i>Samenhang</i>	klaspraktijk kritisch te analyseren en bij te sturen.
<i>Brede harmonische vorming</i>	
<i>Actief leren</i>	
	Bij de opbouw van een thema vertrekken de kleuteronderwijzers meestal
	vanuit activiteiten en verwijzen daarbij naar ontwikkelingsaspecten. Deze
	aspecten verfijnen ze zelden met eigen doelen of met concrete subdoelen. Het
	vormt een uitdaging voor de kleuteronderwijzers om een adequate strategie te
	hanteren om het onderwijsaanbod en eventuele hiaten in beeld te brengen en
	te remediëren.

De klaswerking vertrekt vanuit een aantal specifieke kalendergebonden thema's. Daarnaast werken de kleuteronderwijzers ook thema's uit die aansluiten bij de leef- en belevingswereld van de kleuters. De kleuteronderwijzers hebben weinig zicht op de thema's die doorheen de kleuterafdeling uitgewerkt worden noch op de leerdoelen die ze daarin nastreven. Leerkrachtafhankelijk hebben de kleuters in meerdere of mindere mate inspraak in de keuze en de invulling van thema's. De ouders worden op de hoogte gebracht van het thema en de kleuters krijgen kansen om attributen mee te brengen. Dit verhoogt hun betrokkenheid.

Door de thematische benadering van het onderwijsaanbod is er in de meeste leergroepen een zekere horizontale samenhang aanwezig.

Om de verticale samenhang te ondersteunen, gebruiken de kleuteronderwijzers de groeilijnen bij het doelenboek van de onderwijskoepel. Formele, concrete schoolafspraken die de verticale samenhang van het onderwijsaanbod bevorderen, ontbreken. Wel maakten de kleuteronderwijzers afspraken over het gebruik van kalenders en puzzels. Ze beschikken ook over hoekenfiches die enigszins gradueel opgebouwd zijn.

Doorheen de kleuterafdeling ontbreekt een doordacht en gradueel opgebouwd aanbod voor de verschillende domeinen van wiskundige initiatie. Het domein meten krijgt een stiefmoederlijke behandeling.

Tijdens de klassikale activiteiten en de hoekenwerking besteden de kleuteronderwijzers zelden doelgerichte en intentionele aandacht aan de ontwikkeling van rekenvoorwaarden en de ontluikende gecijferdheid.

De kleuteronderwijzers verrijken de hoeken in functie van het thema. Toch blijft het aanbod in de hoeken doorgaans weinig doordacht en daagt het de kleuters te weinig uit om wiskundige handelingen te stellen en te verwoorden.

De kleuteronderwijzers schakelen vaak te snel over naar de gerepresenteerde werkelijkheid of naar educatieve spelen of zelfstandige opdrachten aan de werktafels. Hierdoor komt de werkelijkheidsgerichtheid van het onderwijsaanbod in het gedrang. Enkele kleuteronderwijzers slagen er wel in om betekenisvolle contexten te creëren. Vanuit een doelgerichte verrijking van diverse speelleerhoeken en via eenvoudige spelimpulsen en doelgerichte activiteiten dagen deze kleuteronderwijzers de kleuters uit om handelend en in onderlinge samenhang wiskundige begrippen en inzichten op te doen. Sommige kleuteronderwijzers stimuleren de kleuters om zelfstandig wiskundige problemen te laten oplossen. Sporadisch leren de kleuters om hun hypothesen te overdenken, proefondervindelijk te onderzoeken of bij te sturen op basis van nieuwe inzichten.

Voor het leergebied Nederlands streven de kleuteronderwijzers onvoldoende een doelgericht, volledig en verticaal samenhangend onderwijsaanbod voor de verschillende domeinen na.

In de meeste klassen liggen nog groeikansen in het aanbod en het verrijken van de hoeken om op basis van uitdagende en gevarieerde opdrachten de passieve en de actieve taalverweving van de kleuters te stimuleren en te verrijken.

In verschillende klassen voorzien de kleuteronderwijzers weinig taalactiverende werkvormen en interventies. Ook geven zij doorgaans weinig impulsen tot talige interactie en communicatie tijdens de hoekenwerking. Enkele kleuteronderwijzers vormen hierop een uitzondering en stimuleren voortdurend de passieve en actieve taalontwikkeling van de kleuters.

In enkele klassen creëren de kleuteronderwijzers een taalstimulerend activiteiten aanbod en uitdagende hoekenverrijking met veel kansen tot exploreren en experimenteren. Dit zorgt voor een hoge betrokkenheid van de kleuters.

Verskillende initiatieven stimuleren de affiniteit voor lezen. Bij de oudste kleuters gaat er binnen het thematische aanbod veel aandacht naar de ontwikkeling van de lees- en schrijfvoorwaarden. Symbolen, getalbeelden, cijfers en stappenplannen brengen kleuters tot het besef dat deze een visuele boodschap overbrengen. Een gestructureerde opbouw in het zelfstandige gebruik hiervan kent nog een groeimarge.

Curriculum
Onderwijsorganisatie
Onderwijstijd

De kleuteronderwijzers benutten niet optimaal de beschikbare onderwijstijd. Ze breiden om praktische redenen de middagpauze uit.

In verschillende klassen komt wiskundige initiatie weinig frequent voor in de planning.

Materieel beheer
Uitrusting
Ontwikkelingsmaterialen

De kleuteronderwijzers beschikken over een beperkt budget om hun klas in te richten en om materialen aan te kopen.

De klasinrichting en de inrichting van de speelwerkplekken zijn niet steeds doordacht om bij de kleuters wiskundige of talige activiteit te ontlokken. Enkele kleuteronderwijzers richten hoeken met een functionele taalstimulerende rol minder doelgericht in. Ook hebben zij in mindere mate aandacht voor het uitdagende en betrokkenheidsverhogende karakter van bepaalde speelwerkplekken. Hierdoor laten zij mogelijkheden onbenut om de kleuters op een speelse en functionele wijze taal en begrippen te laten verwerven. In enkele klassen ontbreken materialen om de kleuters aan te zetten tot meten en wegen.

Evaluatie
Evaluatiepraktijk
Evenwichtig en representatief
Kindvolgsysteem
Gericht op bijsturing

Door een gebrek aan duidelijke doelgerichtheid en gradatie in het onderwijsaanbod hebben de kleuteronderwijzers weinig zicht op de verwachtingen betreffende taal- en wiskundige ontwikkeling voor hun leeftijdsgroep. Hierdoor zijn de evaluaties en rapporteringen veeleer intuïtief en persoonsgebonden.

Alle kleuteronderwijzers observeren en evalueren een beperkt aantal aspecten van de taal- en wiskundige ontwikkeling van de kleuters en registreren hun bevindingen in een observatieschriftje.

De observaties zijn vaak onvoldoende breed en weinig afgestemd op de na te streven doelen. Zo volgen verschillende kleuteronderwijzers de spreekontwikkeling en de beheerste basiswoordenschat en begrippenkennis van de kleuters in mindere mate op.

Enkele keren per schooljaar vullen de kleuteronderwijzers de screeninglijst van het kindvolgsysteem in. Deze screeninglijst is voor de ganse kleuterafdeling dezelfde. Er zijn geen duidelijke afspraken over hoe en wat kleuteronderwijzers doel- en gelijkgericht kunnen observeren en evalueren rekening houdend met de ontwikkelingsfase waarin de kleuters zich bevinden. Vaak blijft het screenen beperkt tot het niveau van het ontwikkelingsdomein, zelfs voor kleuters met ontwikkelingsvertraging. Niet alle kleuteronderwijzers leven gemaakte afspraken hieromtrent na.

Bij de oudste kleuters hebben de kleuteronderwijzers de mogelijkheid om een schoolrijpheidstest af te nemen.

Voor beide onderzochte leergebieden stuurt de evaluatie het aanbod en het onderwijskundig handelen in mindere mate bij.

Begeleiding
Leerbegeleiding
Beeldvorming
Zorg

De kleuteronderwijzers verzamelen gegevens over de ontwikkeling van de kleuters via overgangsgesprekken, gegevens uit het kindvolgsysteem en uit formele en informele contacten. Toch krijgen ze zelden een duidelijk en scherp zicht op ontwikkelingsproblemen en ontwikkelingsvertraging van kleuters.

Het zorgteam zet zich in om de verhoogde zorg degelijk te organiseren en kleuters met noden te ondersteunen. De kleuteronderwijzers ervaren deze ondersteuning als positief.

De brede basiszorg krijgt leerkrachtafhankelijk invulling. Enkele kleuteronderwijzers slagen er door hun hoekenverrijking en stimulerende onderwijsstijl in om de brede basiszorg vorm te geven. Anderen leveren weinig doordachte inspanningen om de brede basiszorg qua taalstimulering en wiskundige initiatie te realiseren. In deze klassen gebeurt de differentiatie weinig planmatig en eerder momentaan. De meeste kleuteronderwijzers wijzen de zorg voor kleuters met ontwikkelingsvertraging of -achterstand heel snel toe aan het zorgteam.

Tijdens het multidisciplinair overleg bespreken het zorgteam en de klasleerkracht kleuters met ontwikkelingsachterstand. Door de vrij algemene probleemomschrijving slagen de kleuteronderwijzers er vaak niet in om een concrete zorgvraag te formuleren. In de schriftelijke neerslag ontbreken dan ook conclusies en afspraken rond afstemming van specifieke acties binnen de brede basiszorg en de verhoogde zorg.

3.1.2 Voldoet de school aan de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'?

De organisatie en de uitvoering van het welzijnsbeleid situeren zich op het niveau van de scholengemeenschap De Parel. Tot een paar maand geleden kon de school beroep doen op een preventieadviseur niveau 2 maar momenteel dient de directeur deze taak zelf op te nemen.

De school investeert in een systematische organisatie van het beleid 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'. De directeur behartigt de belangen van kinderen en personeel betreffende hun welzijn. Een dynamisch globaal preventieplan en jaaractieplan getuigen van een doeltreffende aanpak van de knelpunten. De ondernomen acties en de geplande initiatieven laten de school toe de vastgestelde risico's te beheersen en weg te werken. Voor de realisatie ervan voorziet de school voldoende financiële middelen. Op het moment van de doorlichting had de school nog geen reglementair samengesteld comité preventie en bescherming op het werk of ander overlegorgaan dat de taken met betrekking tot het welzijnsbeleid behartigt. De school zette wel de nodige stappen om in maart 2017 te starten met een Lokaal Overleg Comité (LOC).

3.1.3 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde erkenningsvoorwaarden levert het volgende op.

Onderzochte erkenningsvoorwaarden	
Leeft de school de bepalingen na over de taalregeling in het onderwijs? (decreet bao - art. 62,6°)	ja
Neemt de school de reglementering inzake vakantieperioden en de aanwending van de onderwijstijd, zoals bedoeld in artikel 50 in acht? (decreet bao - art. 62,8°)	ja
Heeft de school een beleidscontract of beleidsplan met een centrum voor leerlingenbegeleiding waarin de vereiste bepalingen zijn opgenomen? (decreet bao - art. 62,10°)	ja

3.2 Respecteert de school de overige reglementering?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde reglementering levert het volgende op.

Onderzochte regelgeving	
Is er een schoolreglement waarin de verplichte bepalingen correct zijn opgenomen? (decreet bao - art. 37)	ja
• geldelijke en niet-geldelijke ondersteuning die niet afkomstig is van de Vlaamse gemeenschap en de rechtspersonen die ervan afhangen	ja
• de bijdrageregeling	ja
• de engagementsverklaring tussen de school en de ouders waarin wederzijdse afspraken worden opgenomen over het oudercontact, voldoende aanwezigheid, vormen van individuele leerlingenbegeleiding en het positieve engagement ten aanzien van de onderwijstaal	ja
• het recht op inzage door de ouders en hun recht op toelichting bij de gegevens die op de leerling betrekking hebben, waaronder de evaluatiegegevens die worden verzameld door de school	ja
• informatie over extra-murosactiviteiten	ja
• de afspraken in verband met het rookverbod	ja
• de afspraken in verband met onderwijs aan huis	ja
• de vermelding dat bij schoolverandering leerlingengegevens worden overgedragen naar de nieuwe school tenzij, en voor zover de regelgeving de overdracht niet verplicht stelt, de ouders er zich expliciet tegen verzetten na op hun verzoek deze gegevens te hebben ingezien	ja
Is het schoolreglement conform het inschrijvingsrecht? (decreet bao - art. 37)	ja
Is er een schoolwerkplan waarin de verplichte bepalingen correct zijn opgenomen? (decreet bao - art. 47)	ja
• de omschrijving van het pedagogisch project zijnde het geheel van fundamentele uitgangspunten dat het schoolbestuur voor de school vastlegt	ja
• de organisatie van de school en voornamelijk de indeling in leerlingengroepen	ja
• de wijze waarop de school het leerproces van de leerlingen beoordeelt en daarover rapporteert	ja
• de voorzieningen in het gewoon onderwijs voor leerlingen met een handicap of die leerbedreigd zijn, inclusief de werkvormen met andere scholen van gewoon/buitengewoon onderwijs	ja
• de wijze waarop de school via haar zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid werkt aan de optimale leer- en ontwikkelingskansen van al haar leerlingen	ja
Bezorgt de school de verplichte informatie aan de ouders correct bij de eerste inschrijving? (decreet bao - art. 28)	ja
Voert de school een zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid met het oog op de optimale leer- en ontwikkelingskansen van alle leerlingen? (decreet bao - art. 153 septies)	ja
Respecteert de school het recht op 28 lestijden per week? (decreet bao - art. 48)	ja

4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of procesvariabelen levert het volgende op.

4.1 Deskundigheidsbevordering

- Doelgerichtheid** Het schoolteam beschikt over een nascholingsbeleidsplan waarin opgenomen is dat nascholing de onderwijskwaliteit dient te verhogen. De school laat de teamgerichte nascholingen aansluiten bij de uitgezette prioriteiten binnen de schoolontwikkeling. Daarnaast kunnen nascholingsactiviteiten ook kaderen binnen persoonlijke noden van individuele personeelsleden. Het beleid streeft ernaar dat elke leerkracht minsten tweejaarlijks een individuele nascholing volgt.
- Ondersteuning** Het volledige schoolteam heeft inspraak bij het kiezen van schoolprioriteiten en de daaruit voortvloeiende nascholingen. Dit schooljaar investeert het schoolteam in het verhogen van de sociale vaardigheden bij de leerlingen, in differentiatie voor meerbegaafde leerlingen en in het verbreden en verrijken van het aanbod binnen het leergebied muzische vorming. De leerkrachten kiezen individuele vormingen vanuit zelfreflectie of naar aanleiding van noden besproken tijdens functioneringsgesprekken. De directeur stelt hiertoe het nascholingsaanbod beschikbaar. De directeur ondersteunt het team door middel van klasbezoeken, functionerings- en evaluatiegesprekken. Paralleleerkrachten krijgen de kans om van elkaar te leren tijdens de formele overlegmomenten. Tijdens de personeelsvergaderingen is er een pedagogisch-didactisch luik voorzien waarin aandacht is voor informatiedoorstroming van gevolgde nascholingen. Het schoolteam participeert aan de verschillende navormingsinitiatieven georganiseerd door de scholengemeenschap. De aanvangsbegeleiding situeert zich deels op niveau van de scholengemeenschap. De formeel uitgewerkte procedures zijn vooral van administratieve en beoordelende aard. Daarnaast gebeurt de meer praktijkgerichte, coachende ondersteuning van beginnende leerkrachten op niveau van de eigen school door de directeur door middel van gerichte klasbezoeken en functioneringsgesprekken. Het schoolbeleid voorziet in ruim voldoende financiële middelen om het nascholingsbeleid concreet vorm te geven.

- Doeltreffendheid** Het schoolteam organiseert weinig nascholingen in functie van het implementeren van leerplannen of als reactie op de verkregen output om de onderwijskwaliteit te verhogen. Het ontbreekt nog aan doelgerichte professionalisering voor bepaalde essentiële noden en werkpunten zoals onder meer leerplanverkenning en -implementatie en rijk klasmilieu. De gekozen individuele nascholingen kaderen zelden binnen de schoolprioriteiten. Dit bemoeilijkt een gelijkgerichte visieontwikkeling. Daarnaast bemoeilijkt de grote verscheidenheid van de individuele vormingsinitiatieven de evaluatie van de effecten ervan. Een strategie om bepaalde inzichten en visies schoolbreed te implementeren in de klaspraktijk ontbreekt. Daarnaast zijn verschillen in opvatting over goed onderwijs belemmerend voor het gelijkgericht implementeren van vernieuwingen. De school bewaakt de deskundigheidsbevordering weinig systematisch. Prille effecten verwateren al snel.
- Ontwikkeling** Het vormt een uitdaging voor het schoolteam om via een strategische aanpak implementatieprocessen en verbeteracties kwaliteitsvol en gefaseerd aan te pakken. De nieuwe pedagogische directeur ziet het als een prioriteit om het pedagogisch-didactisch handelen van de leerkrachten structureel en transparant op te volgen.

4.2 Evaluatiepraktijk

- Doelgerichtheid** De evaluatiepraktijk vormde de laatste jaren geen expliciet en diepgaand onderwerp van overleg. Het schoolteam ontwikkelde nog geen gedragen visie over breed evalueren, afgestemd op de verwachtingen van de leerplannen.
- De kleuteronderwijzers besteden bij het evalueren ruim aandacht aan het welbevinden, de betrokkenheid en de sociale vaardigheden van de kleuters.

Ondersteuning De kleuteronderwijzers benaderen de kleuters op een positieve manier, bevestigen hen in hun kunnen en moedigen hen aan via motiverende waardering.

Alle kleuteronderwijzers observeren en evalueren aspecten van de ontwikkeling van de kleuters en registreren hun bevindingen in een observatieschriftje of -document. Leerkrachtafhankelijk zijn deze observaties al dan niet concreet. De zorgleerkrachten observeren heel gericht kleuters met specifieke noden.

Deze observaties vormen samen met periodieke screenings en (op vraag) genormeerde tests de basis om de totale ontwikkeling van de kleuters op te volgen en te registreren. De evaluaties zijn echter niet voldoende breed, gegradueerd en doelgericht om de competenties en vaardigheden van de kleuters in beeld te brengen. De analyse van test- en observatieresultaten met meer diepgang uitvoeren is eveneens nog in ontwikkeling.

Het kleuterteam wendt de observatie- en evaluatiegegevens aan om de overgangsgesprekken naar de volgende klas en het zorgoverleg te stofferen.

Doeltreffendheid Het kleuterteam onderzocht tot op heden zeer beperkt de effectiviteit van haar evaluatiepraktijk. De kleuteronderwijzers zien de evaluatie vooral als middel om de ontwikkeling van de kleuters in kaart te brengen en erover te rapporteren. Zij zien de evaluatie minder als kritische reflectie op het eigen didactisch handelen.

De kleuteronderwijzers maken, binnen en tussen de leeftijdsgroepen, geen afspraken rond te evalueren doelen. Daarnaast stellen zij geen duidelijke evaluatiecriteria voorop. Dit houdt het risico in dat zij de ontwikkeling van de kinderen verschillend van elkaar interpreteren en evalueren en dat de evaluatie gebaseerd is op subjectieve indrukken.

Ontwikkeling Het is geen verworvenheid voor de kleuteronderwijzers om voor de verschillende leergebieden duidelijke verwachtingen voorop te stellen voor hun leeftijdsgroep. Het vormt een uitdaging om de evaluatiepraktijk voldoende breed, volledig en gegradueerd uit te werken zodat deze de totale ontwikkeling van de kleuters optimaal volgt en in kaart brengt.

5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL

Het onderzoek naar het algemeen beleid van de school levert volgende vaststellingen op.

- Visieontwikkeling** De visieontwikkeling verloopt in deze school vrij moeizaam. Binnen het leerkrachtenteam leven over tal van items verschillende opvattingen. In het schoolwerkplan zijn verschillende visieteksten opgenomen. Het schoolwerkplan is momenteel zo een omvangrijk en log instrument dat het de gelijkgerichtheid veeleer belemmert dan bevordert. De visieteksten krijgen doorgaans een onvoldoende gelijkgerichte invulling in de dagelijkse onderwijspraktijk.
- Leiderschap** Het intern leiderschap wordt gedragen door de twee directeurs. De algemeen directeur heeft de algemene leiding en vergadert maandelijks met het participatief samengesteld schoolbestuur. Driejaarlijks verkiezen de ouders en het personeel een vertegenwoordiging in de algemene vergadering van het schoolbestuur. Het beleidsteam bestaande uit de twee directeurs, de beleidsondersteuner en de zorgcoördinatoren houdt maandelijks beleidsoverleg. Daarbij krijgt het occasioneel input van het 'ziezo-team'. Sinds begin schooljaar is het onderwijskundig beleid in handen van een nieuwe pedagogisch directeur. Dit biedt kansen om duidelijke lijnen uit te zetten en gemaakte afspraken uit het verleden op te frissen, bij te sturen en op te volgen. Door het maandelijks overleg van de klasleerkrachten en de zorgcoördinator bij te wonen, tracht de pedagogisch directeur snel zicht te krijgen op de feitelijke situatie en gemaakte afspraken op te volgen. Een schriftelijke bevraging van het team bij haar instap geeft haar een duidelijk beeld op wat leeft in de school en op de verwachtingen en noden van het leerkrachtenteam.
- Besluitvorming** Personeelsvergaderingen, overlegmomenten en werkgroepen dragen bij tot een participatieve besluitvorming. Om met deze grote groep teamleden tot een gedragen besluitvorming te komen bij belangrijke keuzes gebruikt het team een procedure die het in onderling overleg heeft vastgelegd. Toch vinden zowel de directeurs als het leerkrachtenteam dat het besluitvormingsproces soms te lang aansleept of dat genomen beslissingen verwateren. De directe feedback van de pedagogisch directeur aan individuele leerkrachten na de controle van de eerste leerlingenrapporten valt bij de teamleden in de smaak. In het schoolwerkplan formaliseert de directie de afspraken. Dat schoolwerkplan is echter zo'n omvangrijk document dat het slechts beperkt ondersteunend is voor de gelijkgerichte vormgeving van de onderwijspraktijk.

- Kwaliteitszorg** Jaarlijks houdt het team een evaluatie van aspecten van de schoolwerking. Periodiek houdt ze ook tevredenheidsonderzoeken bij de ouders en de leerlingen. Tijdens het schooljaar 2011-2012 heeft de school haar algemeen beleid geëvalueerd met het zelfevaluatie-instrument van de eigen koepel 'School in ontwikkeling'. Dit heeft onder meer geleid tot het vastleggen van de besluitvormingsprocedure en bijsturingen in de communicatie. Bij aanvang van het lopende schooljaar heeft het team n.a.v. de schriftelijke bevraging van de pedagogisch directeur positieve aspecten, groeikansen en prioriteiten vastgelegd. Bij de gekozen prioriteiten tracht het team zinvolle nascholing in te schakelen. Het ontbreekt momenteel aan een haalbare implementatie- en opvolgingsstrategie die inzet op blijvende effecten van de professionalisering en de verbeteracties. Het schoolteam analyseert de leerresultaten weinig systematisch en benut aldus de beschikbare outputgegevens nog te weinig om de kwaliteitszorg richting te geven.
- GOK- en zorgbeleid** Het schoolteam baseert zijn zorg- en gelijkeonderwijskansenbeleid op een oppervlakkige analyse van data. Het heeft een onvolledig beeld van de noden van alle leerlingen. Het schoolteam heeft een visie over de wijze waarop het zijn zorg- en gelijkeonderwijskansenbeleid vorm wil geven. Het team organiseert de acties nog te weinig vanuit operationele doelen die aansluiten bij de noden van de leerlingen. De schoolorganisatie investeert in de ontwikkeling van een ondersteunend het zorg- en gelijkeonderwijskansenbeleid maar zet weinig duidelijke doelen voorop. De acties op leerling-, leraren- en schoolniveau die het schoolteam uitwerkt, zijn waardevol maar missen doelgerichtheid en continuïteit. Er is nog weinig aandacht voor het afstemmen van de eigen acties op het beleid van de scholengemeenschap. Het zorgteam evalueert de acties binnen het zorg- en gelijkeonderwijskansenbeleid. De analyse van de output is nog onvoldoende diepgaand om een duidelijk zicht te krijgen op de effecten van het zorg- en gelijkeonderwijskansenbeleid. Het schoolteam heeft in zijn professionaliseringsbeleid aandacht voor de deskundigheidsbevordering van de meeste teamleden met het oog op het schooleigen zorg- en gelijkeonderwijskansenbeleid.

Talenbeleid Het schoolteam detecteert de talige noden van de leerlingen bij aanvang van het lager onderwijs door afname van de SALTO. De beeldvorming bevat weinig informatie over de taalontwikkeling vanuit de observatie in de kleuterschool. De meeste leerkrachten zorgen voor een klasklimaat en een klasinrichting waarin leerlingen met talige noden zich veilig voelen. Het klasmanagement is er in groeiende mate op gericht om leerlingen met talige noden makkelijker en voldoende aan bod te laten komen tijdens het onderwijsleerproces. Sommige leerkrachten bieden binnen de verschillende leergebieden taken aan die zowel de zwakkere als de sterke leerlingen voldoende kansen geven om ook op talig vlak te ontwikkelen. Leerkrachten hanteren in groeiende mate in de verschillende leergebieden werk- en groeperingsvormen die de communicatie en de interactie tussen de leerlingen bevorderen. Leerkrachten houden bij de evaluatie van de verschillende leergebieden beperkt rekening met de talige mogelijkheden van de leerlingen om te vermijden dat elke toets een taaltest is en de taalzwakkere leerlingen hierdoor lager scoren. Het schoolteam neemt initiatieven om met de ouders, zowel schriftelijk als mondeling, op een heldere en verstaanbare wijze te communiceren.

6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL

6.1 Wat doet de school goed?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De expertise van het zorgteam draagt bij tot de ontwikkeling van de brede basiszorg.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- Het schoolbeleid voorziet ruim voldoende financiële middelen om het nascholingsbeleid vorm te geven.

Wat betreft het algemeen beleid

- Het beleidsteam streeft naar een participatieve besluitvorming.

6.2 Wat kan de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De kleuteronderwijzers kunnen voor hun leeftijdsgroep duidelijke verwachtingen vooropstellen betreffende de taal- en wiskundige ontwikkeling van de kleuters.
- De kleuteronderwijzers kunnen de kleuters een volledig en gegradeerd onderwijsaanbod bieden voor Nederlands en wiskundige initiatie.
- Alle kleuteronderwijzers kunnen zorgen voor een uitdagende en rijke omgeving waarin kleuters wiskundig actief zijn, ervaringen opbouwen, activiteiten en handelingen uitvoeren en verwoorden.
- Het schoolteam kan de brede basiszorg en de verhoogde zorg versterken door de hulpvraag te concretiseren en door handelingsplanmatig acties te voorzien.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- De kleuteronderwijzers kunnen de evaluatiepraktijk kritisch bekijken en bijsturen in functie van gradatie, coherentie en volledigheid binnen het aanbod.
- Het schoolteam kan de doeltreffendheid van de ondernomen deskundigheidsbevordering opdrijven en gemaakte afspraken beter opvolgen.

Wat betreft het algemeen beleid

- Het beleidsteam kan sterker inzetten op blijvende en gelijkgerichte effecten van bijsturing en vernieuwing in de onderwijspraktijk door de prioriteiten goed af te bakenen en volgens een haalbare en doelgerichte strategie aan te pakken.
- De school kan de beschikbare outputgegevens systematischer aanwenden en diepgaander analyseren in functie van de interne kwaliteitszorg.
- Het beleidsteam kan het schoolwerkplan sterker inschakelen als leidraad voor de onderwijspraktijk door het grondig te evalueren.

6.3 Wat moet de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- Het team van de kleuterafdeling moet de ontwikkelingsdoelen van wiskundige initiatie in voldoende mate nastreven.
- Het team van de kleuterafdeling moet de ontwikkelingsdoelen van Nederlands in voldoende mate nastreven.

7 ADVIES BETREFFENDE DE ERKENNINGSVOORWAARDEN

In uitvoering van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies:

BEPERKT GUNSTIG

- voor **de erkenningsvoorwaarde 'voldoen aan de onderwijsdoelstellingen'**
 - voor het **kleuteronderwijs** omwille van het niet voldoen aan de onderwijsdoelstellingen voor Nederlands, wiskundige initiatie.

Om deze tekorten op te volgen voert de onderwijsinspectie vanaf **19-01-2020** opnieuw een controle uit.

Door artikel 215 van het decreet van 8 mei 2009 betreffende de kwaliteit van onderwijs (zoals gewijzigd bij decreet van 23-03-2018), wijzigt vanaf 1 september 2018 het advies "beperkt gunstig" in een "**gunstig advies**".

Dit betekent dat de erkenning van de instelling of van structuuronderdelen voortgezet wordt.

GUNSTIG

- voor **de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'**.
- voor **de overige erkenningsvoorwaarden**.

8 OVERIGE REGELGEVING: REGELING VOOR VERVOLG

Op de gecontroleerde overige regelgeving werden door het inspectieteam geen inbreuken voor verder gevolg door de onderwijsinspectie vastgesteld.

Namens het inspectieteam	Voor kennisname namens het bestuur
Christelle HAELTERS de inspecteur-verslaggever	Elke VERLINDEN de directeur
Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de school	